

Projekty w zakresie wskaźników internacjonalizacji

-

Procedury, metody i wyniki

Raport w kontekście europejskiego projektu
“**I**ndicators for **M**apping & **P**rofilng
Internationalisation” (IMPI, Wskaźniki
mapowania i profilowania stopnia
internacjonalizacji)

Autorzy:

Eric Beerkens

Uwe Brandenburg

Nico Evers

Adinda van Gaalen

Hannah Leichsenring

Vera Zimmermann

Kwiecień 2010

Streszczenie

Niniejszy dokument stanowi raport z badań przeprowadzonych w ramach projektu „Indicators for Mapping and Profiling Internationalisation”, których celem było przygotowanie wyczerpującego zestawienia wskaźników służących do pomiaru stopnia umiędzynarodowienia instytucji. Scharakteryzowano w nim początkowe etapy prac nad zestawami wskaźników oraz narzędziami ułatwiającymi instytucjom wdrażanie tych wskaźników.

Szkoły wyższe coraz częściej funkcjonują w kontekście międzynarodowym i w coraz większym stopniu zgłaszają zapotrzebowanie na odpowiednie strategie internacjonalizacyjne. W ostatnich latach obserwujemy zmianę charakteru procesów umiędzynarodowienia. Podczas, gdy początkowo umiędzynarodowienie dotyczyło określonych, podstawowych funkcji placówki edukacyjnej, obecnie obejmuje ono instytucję jako całość oraz jej cele.

Stopień internacjonalizacji znajduje swoje odzwierciedlenie nie tylko w międzynarodowym charakterze działań edukacyjno-badawczych, jakie prowadzi dana instytucja, ale także w źródłach finansowania tych działań, systemach kontroli jakości, jej personelu, studentach, itp.

Termin „internacjonalizacja/ umiędzynarodowienie” odnosi się do procesów, w wyniku których dana placówka włącza do swoich celów lub funkcji wymiar międzynarodowy, natomiast termin „internacjonalność/ międzynarodowość” odnosi się do stopnia internacjonalizacji prezentowanego przez daną placówkę w określonym momencie (Brandenburg & Federkeil, 2007). Obie koncepcje są bardzo cenne.

Wzrost zapotrzebowania na informacje dotyczące umiędzynarodowienia i międzynarodowości wynika z trzech powiązanych ze sobą zjawisk.

1. Umiędzynarodowienie przestało być zjawiskiem marginalnym, a stało się złożonym i wielokierunkowym procesem. W chwili obecnej mamy do czynienia nie tylko ze znaczącym zapotrzebowaniem na ilościowe wskaźniki internacjonalizacji, ale także ze wzrostem znaczenia jakościowej oceny procesów internacjonalizacyjnych.
2. W środowiskach uniwersyteckich wykształciła się kultura odpowiedzialności zawodowej oparta na ocenie.
3. W związku z zaostrzeniem się międzynarodowej konkurencji i wzrostem znaczenia rozmaitych rankingów, instytucje edukacyjne zmuszone są do określenia swojego profilu (specjalizacji).

Pomiar stopnia internacjonalizacji dotyczy trzech zasadniczych obszarów: 1. wiedzy na temat tego, w jakim miejscu na skali internacjonalizacji znajduje się dana instytucja (mapowanie) 2. badania skuteczności wysiłków internacjonalizacyjnych (ocena) oraz 3. wyboru tożsamości organizacyjnej (profilowanie), pozwalającego zainteresowanym podmiotom z i spoza danej placówki poznać mocne strony i ambicje placówki w kontekście internacjonalizacji.

Chociaż uważa się, że internacjonalizacja ma kluczowe znaczenie dla podnoszenia jakości nauczania, poprawy skuteczności integracji absolwentów na rynku pracy oraz wzmocnienia efektywności prac badawczych, wskaźniki, którymi obecnie dysponujemy wciąż nie pozwalają na porównawcze pomiary stopnia internacjonalizacji instytucji edukacyjnych w wymiarze międzynarodowym.

W raporcie pokrótce scharakteryzowano metodologię zastosowaną przy identyfikacji, wyborze i analizie potencjalnych wskaźników internacjonalizacji. W ogólnym zarysie przedstawiono także dotychczasowe globalne projekty i badania dotyczące wskaźników internacjonalizacji, co pozwoliło na zwiększenie ilości materiału porównawczego. Raport zawiera przegląd ponad trzydziestu istniejących narzędzi, wraz z podaniem organizacji wiodącej, kraju i roku ich publikacji.

Wiele z narzędzi wymienionych w raporcie powstało w oparciu o wcześniej istniejące rozwiązania. Tworząc listę wskaźników IMPI, dokonano selekcji i zrezygnowano z dublujących się narzędzi. Wśród wybranych wskaźników znalazły się te opracowane przez CHE, Nuffic, Flemish Bologna Experts, IQRP, SIU oraz DAAD. Uwzględniono także oparte na rankingach dane udostępnione przez Perspektywy oraz informacje z Campus France w ramach Karty jakości dla zagranicznych stypendystów francuskiego rządu, a także wskaźniki opracowane przez ASCUN.

Aby zapewnić poprawność metodologiczną, szczegółowej analizie poddano dodatkowe narzędzia. W raporcie przedstawiono istotne cechy grup wskaźników, w tym elementy procesu internacjonalizacji (dane wejściowe, wyjściowe, rezultaty), rodzaj podejmowanych działań (np. strategie, programy nauczania, studenci, personel lub prace badawcze). Przybliżono także cele stosowania określonych wskaźników (samoocena, analizy porównawcze, klasyfikacja, ranking) oraz poziom, na którym dokonuje się pomiaru (np. program lub instytucja). Opisano w nim także, jakie informacje (np. opinie i wiedza specjalistów lub ocena zainteresowanych stron) są niezbędne do oceny skuteczności wskaźników; opisano również sposób gromadzenia tych informacji (ankiety, dane z instytucji, oceny koleżeńskie, wizyty panelowe, pozyskiwanie danych z zewnętrznych baz danych jak (między)narodowe urzędy statystyczne). W pozyskiwaniu odpowiednich danych weryfikujących skuteczność wysiłków internacjonalizacyjnych najważniejszą rolę odgrywają same zainteresowane instytucje.

Do raportu włączono także doświadczenia zgromadzone w ramach wcześniejszych projektów naszych głównych partnerów, a także w ramach bieżących inicjatyw w rodzaju Feasibility Study for the International Assessment of Higher Education Learning Outcomes (AHELO, Studium wykonalności dla międzynarodowej oceny skuteczności nauczania w szkolnictwie wyższym), certyfikatu holendersko-flamandzkiej agencji akredytacyjnej NVAO, projektu badawczego U-MAP, którego celem jest stworzenie europejskiego rankingu szkół wyższych, Erasmus Mobility Quality Tools (EMQT, narzędzia pomiaru mobilności studentów). Autorzy tych projektów sprawnie połączyli wielokierunkowość działań z celami użytkowymi i elastycznością. To jedno z najważniejszych wyzwań stojących przed realizatorami projektu IMPI.



Wydawca
CHE Consult GmbH
Verler Str. 6
D-33332 Gütersloh

Tel.: +49 (0) 5241 / 21179-71
Faks: +49 (0) 5241/ 21179-52
Internet: www.che-consult.de

ISBN 978-3-941927-03-2